

УДК [792.8:016]:070.481 Львівські вісті»1941/1944»
DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vas.21.2023.12134>

СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО В БІБЛІОГРАФІЧНОМУ ПРОЧИТАННІ (за матеріалами газети “Львівські вісті” (1941–1944))

Галина БІЛОВУС

<https://orcid.org/0000-0002-7391-4845>

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра бібліотекознавства і бібліографії,
вул. Валова, 18, Львів, 79008, Україна
тел.: (032) 2 39 43 78, e-mail: halyna.bilovus@lnu.edu.ua*

Українська преса минулих століть є невід’ємною частиною культури українського народу. На сторінках періодики висвітлюється різнобічна інформація, що дає можливість відтворити через корпус публікацій життя соціуму певного періоду, його різні прояви.

Вагомим сегментом у відображенні картин вітчизняної історії, суспільно-політичного й економічного устрою, соціокультурного маркеру доби Другої світової війни є щоденник для дистрикту Галичина “Львівські вісті”, що виходив у Львові 1941–1944 рр. Незважаючи на утиски з боку німецької влади і тенденційний підхід до відтворення різних сторін життя громади, на сторінках видання опубліковано чимало матеріалів, що відображають культурно-мистецькі процеси і явища воєнної доби, зокрема, питання специфіки тогочасного театрального руху, діяльності українських театральних колективів, заснування й розвитку українських аматорських труп, що діяли як самостійні одиниці чи при секціях культурно-просвітніх товариств і організацій, діяльності визначних постатей театального мистецтва, дискутувалися проблеми добору репертуару, що сприяв би підвищенню культурного рівня й формуванню художніх смаків реципієнта, фінансування театральних колективів тощо.

Найчисленнішими серед публікацій газети “Львівські вісті” є матеріали про вітчизняне сценічне життя, тогочасного Львова зокрема, опубліковані в рубриках “З театру” і “На театральні теми”, а також рубриках: “Вісті з краю”, “З організаційного життя краю”, “По містах, містечках і селах України”, “Життя краю”, “По Галицькій землі”, “Вісті з Наддніпрянщини”, “З життя краю”, “На землях України” та ін.

Відібрані на підставі суцільного перегляду бібліографічні матеріали “Львівських вістей” згруповано за хронологічним принципом, а в межах року – за абеткою. Бібліографічний опис виконано відповідно до чинних в Україні стандартів¹.

¹ Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – [На заміну ГОСТ 7.1–84, ГОСТ 7.16–79, ГОСТ 7.18–79, ГОСТ 7.34–81, ГОСТ 7.40–82; введ. 2007–07–01; чинний від 2008–04–01] – Київ: Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України). – Стандарт набув чинності відповідно до наказу № 10 від 16 січня 2008 р. Державного

Уточнення, зроблені укладачем, подано у квадратних дужках. У бібліографічних заголовках, назвах статей, відомостях про відповідальність збережено автентичну граматику і стилістику щоденника “Львівські вісті”. Справжні прізвища авторів, чий псевдонім вдалось розкрити, подано в заголовку у квадратних дужках, а псевдонім чи криптонім – у відомостях про відповідальність. При розкритті псевдонімів і криптонімів використано низку науково-бібліографічних і довідкових видань².

Нерозкриті псевдоніми і криптоніми подано однотипно в авторському заголовку і відомостях про відповідальність. До всіх бібліографічних описів подано анотації, що розкривають зміст публікацій. У анотаціях дотримано тогочасного написання назв установ і організацій.

Отож, сформований комплекс бібліографічних матеріалів – питома складова відображення цілісної картини мистецьких подій, явищ, процесів, що тісно переплелися в культурно-мистецькому житті соціуму в несприятливих умовах Другої світової війни.

1941

1. А. Б. Театральна самодіяльність краю / А. Б. // Львівські вісті. – 1941. – 24 грудня, чис. 118, рік I. – С. 3.

Описано форми розвитку театрального жанру самодіяльного мистецтва задля найвиразнішого відтворення усіх явищ життя українського народу. Подано низку завдань, розроблених Театральним відділом Красового Інституту Української Народної Творчості. Наголошено, що в праці Інституту щодо підвищення кваліфікаційного рівня драматичних гуртків особливу увагу буде приділено культурі мови як з огляду мистецького, так і культурно-національного.

2. Аматорський гурток “Просвіти” // Львівські вісті. – 1941. – 14 жовтня, чис. 57, рік I. – С. 3. – (З організаційного життя краю).

Про відновлення діяльності аматорського гуртка при філії “Просвіти” у Турці. Коротко розглянуто успішну постановку п’єси “За батька” Бориса Грінченка (режисер – Утриско, диригент хору – Черхавський), що відбулася 4 і 5 жовтня 1941 р.

комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики ; Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003, IDT) : ДСТУ ГОСТ 7.80:2007. – [Чинний від 2008–04–01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2008. – 12 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України) ; Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила: ДСТУ 3582:2013 (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ) / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [На заміну ДСТУ 3582–97 ; чинний від 2013–08–22]. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – 15 с. – (Інформація та документація).

² Головата Л. “Українське видавництво” у Кракові–Львові, 1939–1945 : бібліогр. довідник. Т. 1 : Книжки й аркушеві видання / співупоряд. наук.-довідк. апарату Люба Суц ; відп. ред. Степан Захаркін ; Наук. т-во ім. Шевченка в Америці ; Укр. наук. ін-т Гарвард. ун-ту ; Відділ наук. бібліографії Львів. нац. б-ки України ім. В. Стефаніка ; Центр незалежн. іст. студій ; Ін-т критики. – Київ : Критика, 2010. – 328 с. ; Дей О. І. Словник українських псевдонімів та криптонімів (XVI–XX ст.) / Олексій Іванович Дей. – Київ : Наукова думка, 1969. – 559 с. ; Еппель В. Нові матеріали до словника українських псевдонімів / Веніамін Еппель ; Київський національний університет будівництва і архітектури. – Київ : [б. в.], 1999. – 116 с. ; Максименко С. М. Український театр у Львові в період німецької окупації (1941–1944) : [монографія] / Світлана Максименко. – Львів, 2015. – 328 с. ; Хороб С. Українська драматургія 20–30-х років у Західній Україні та діаспорі / Степан Хороб. – Івано-Франківськ : Нова зоря, 2008. – 192 с.

3. Бібліотека у театрі // Львівські вісті. – 1941. – 27 листопада, чис. 95, рік I. – С. 5. – (По містах, містечках і селах України) (У Кам'янець на Поділлі та Кам'янець-Польській окрузі).

Коротко повідомляється про відкриття в Кам'янець-Подільському міському театрі ім. Т. Шевченка нової бібліотеки, що містила в своїх фондах переважно класичну, історичну, драматичну та музичну літературу.

4. [Боднарівч О.]. Український Театр м. Львова / об // Львівські вісті. – 1941. – 30 серпня, чис. 19, рік I. – С. 4. – (З театру).

Коротко розглянуто сюжет п'єси "Украдене щастя" І. Франка, її репрезентацію на сцені Українського Театру міста Львова 28 серпня 1941 р. Описано позитивні враження від вистави (режисер-постановник – Йосип Стадник). Подано коротку характеристику персонажів у виконанні акторів Н. Лужницької (в ролі Ганни Задорожної) та Я. Геляса (в ролі Михайла Гурмана). Згадано також прізвища інших акторів, задіяних у виставі: Б. Паздрія і Л. Сердюкової (у ролі Олекси Бабича та його дружини Насті), І. Рубчака (у ролі вїйта), О. Яковліва (у ролі урядника) та ін.

5. В. Г. Театр у Старокостянтинові / В. Г. // Львівські вісті. – 1941. – 30 листопада/1 грудня, чис. 98, рік I. – С. 4. – (По містах, містечках і селах України).

Про заснування з ініціативи Кононця Українського національного театру ім. М. Заньковецької у Старокостянтинові (директор – Цвинтарний). Описано репертуар театру, створення при ньому хорового та струнного музичного гуртків, позитивні взаємини театру з публікою.

6. Вистава в Гордині Рустикальній // Львівські вісті. – 1941. – 28 жовтня, чис. 69, рік I. – С. 3. – (З життя краю).

Про постановку 20 жовтня 1941 р. в Гордині Рустикальній аматорським гуртком при філії товариства "Січ" комедії на 4 дії "Подорож Молотова до Берліна".

7. Вистави в Самборі // Львівські вісті. – 1941. – 5 вересня, чис. 24, рік I. – С. 2.

Про успішну постановку самбірським Драматичним гуртком ім. М. Лисенка п'єси "Назар Стодоля" за Т. Г. Шевченком.

8. Відновлення праці театру // Львівські вісті. – 1941. – 20 листопада, чис. 89, рік I. – С. 7. – (Життя краю).

Про відновлення діяльності Українського театру у Бережанах, його труппу, режисера, а також репертуар, орієнтований на постановку історичних драм і творів західноєвропейських драматургів.

9. Відродження культури Прикарпаття // Львівські вісті. – 1941. – 14 жовтня, чис. 57, рік I. – С. 3. – (З організаційного життя краю).

Про відновлення культурно-мистецької діяльності в селах Прикарпаття, зокрема роботи драматичних гуртків, читалень, спортивних товариств. Коротко розглянуто постановки аматорських театральних гуртків.

10. Г. С. Виступ артиста-читця А. Бендерського / Г. С. // Львівські вісті. – 1941. – 9 жовтня, чис. 53, рік I. – С. 3. – (З естради).

Про вечір мистецького слова львівського артиста Андрія Бендерського, що відбувся на сцені Будинку Народної Творчості 7 жовтня 1941 р. Коротко

розглянуто програму заходу, під час якого артист з успіхом прочитав поезії Т. Шевченка, І. Франка, М. Вороного, Й. В. Гете та дві майстерно виконані новели М. Коцюбинського.

11. Гасвський В. Драматичний театр ім. М. К. Садовського / В. Гаєвський // Львівські вісті. – 1941. – 6 листопада, чис. 77, рік I. – С. 3.

Про заснування у Києві Драматичного театру ім. М. К. Садовського. Описано мистецьку діяльність українського актора, режисера й громадського діяча М. К. Садовського, його внесок у розвиток українського національного театру. Окреслено пріоритетні напрями діяльності театру, його активну участь у справі творення нової української драматургії.

12. Горняткевич-Зорич Ю. Спілка українських акторів. Відбудова професійної організації / Горняткевич-Зорич Ю. // Львівські вісті. – 1941. – 28/29 вересня, чис. 44, рік I. – С. 6.

Про нелегку долю українських акторів як за часів польської, так і більшовицької влади. Про відновлення професійної організації – Головної Ради Спілки Українських Акторів – з метою налагодження співпраці окремих театральних труп, поодиноких театральних філій і консолідації їхньої діяльності. Йдеться про обрання керівних органів Спілки: Іван Гірняк – голова, Олександр Яковлів – заступник, Юрій Горняткевич-Зорич – секретар та ін.

13. Діяльність “Просвіти” // Львівські вісті. – 1941. – 16/17 листопада, чис. 86, рік I. – С. 6. – (Життя краю).

Про відновлення діяльності культурно-мистецьких установ у Самборі, зокрема роботи бібліотеки товариства “Просвіта”, заснування аматорського гуртка, що 5 жовтня 1941 р. успішно відіграв виставу “Верховинці” Юзефа Коженьовського.

14. Дніпровський О. Гостинний виступ Державного Театру Генерал-Губернаторства. Герт фон Клясс: “Обвинувачую”. Трагедія століття / О. Дніпровський // Львівські вісті. – 1941. – 11 листопада, чис. 81, рік I. – С. 3. – (З театру).

Подано рецензію на виставу “Обвинувачую” німецького сценариста і журналіста Герта фон Класса (1892–1971), постановка якої відбулась львівській сцені. Проаналізовано сюжет дійства, його майстерну інтерпретацію акторами.

15. Е. О. “Скупар” Ж. Б. Мольєра / Е. О. // Львівські вісті. – 1941. – 30 вересня, чис. 45, рік I. – С. 3. – (З театру).

Коротко описано сюжет комедії Ж. Б. Мольєра “Скупар”, проаналізовано її показ на сцені Львівського Оперного Театру (постановник – В. Блавацький, режисер асист. – Б. Паздрій). Розглянуто талановиту гру акторів В. Блавацького, С. Стадниківни, О. Горницької, Л. Кривицької, І. Лісненка, Я. Геляса та інших, їх костюми, професійний підхід до оформлення декорацій. Подано позитивні враження від вистави.

16. Життя Проскурівщини. Театр // Львівські вісті. – 1941. – 13 листопада, чис. 83, рік I. – С. 5. – (По містах і селах Наддніпрянської України).

Про відновлення праці Українського національного театру в місті Проскуріві (нині – місто Хмельницький), його постановку комедії С. Васильченка “На першій гулі”.

17. З діяльності “Просвіти” // Львівські вісті. – 1941. – 7 листопада, чис. 78, рік I. – С. 3. – (3 життя краю).

Про постановку драматичним гуртком у Крехові “Чорноморців” М. Старицького за п’єсою Я. Кухаренка. Коротко охарактеризовано гру акторів.

18. З праці театру // Львівські вісті. – 1941. – 12 листопада, чис. 82, рік I. – С. 3. – (3 життя краю).

Про постановку районного театру в Стрию 26 і 27 листопада 1941 р. п’єси М. Старицького “Циганка Аза” (постановник – Микола Кавка). Коротко охарактеризовано гру акторів, згадано про костюми й декорації.

19. Зима І. Прем’єра театру для дітей / І. Зима // Львівські вісті. – 1941. – 21/22 грудня, чис. 116, рік I. – С. 6. – (3 театру).

Про успішну постановку “Святий Миколай з нами” І. Керницького (режисер – Ю. Горняткевич-Зорич), прем’єра якої відбулася в Театрі для дітей, організованому при Красвому Інституті Народної Творчості. Наголошено на характеристичних рисах героїв, майстерній грі акторів, вдалому режисерському оформленні дійства.

20. Київська опера оновлює роботу : За київським “Українським Словом”, ч. 25 // Львівські вісті. – 1941. – 16 жовтня, чис. 59, рік I. – С. 5. – (Новий Київ).

Про налагодження мистецького життя у Києві, зокрема відновлення діяльності драматичного та оперного театрів. Йдеться про неодноразові спроби більшовиків вивезти оперний театр з міста. Детально перелічено новий склад працівників Київського оперного театру. Закцентовано на необхідності підготовки нового репертуару, в якому переважатимуть українські твори.

21. Концертне Бюро. У Театрі “Варієте” працює поперх 50 осіб // Львівські вісті. – 1941. – 15 листопада, чис. 85, рік I. – С. 3.

Про заснування при Концертному Бюро у Львові театру “Варієте”, що розпочав свою діяльність 19 жовтня 1941 р. Йдеться про кількісний склад учасників колективу, пошуки ним оптимальної локації для праці акторів.

22. Краківський Державний Театр у Львові. Перший гостинний виступ у Галицькій Області // Львівські вісті. – 1941. – 8 листопада, чис. 79, рік I. – С. 3 : фото.

Проанонсовано постановку 9 і 10 листопада 1941 р. у Львові трагедії “Обвинувачую” Герта фон Класа. Подано світліну з артистами Евою Вагнер, Ірою Крамер і Рудольфом Бехманом.

23. Кудрик Б. “Мадам Батерфляй” Пуччіні / Борис Кудрик // Львівські вісті. – 1941. – 6 грудня, чис. 103, рік I. – С. 3. – (3 театру).

Про оперно-режисерський хист В. Блавацького у постановці опери Дж. Пуччіні “Мадам Батерфляй” (диригент – Л. Туркевич). Наголошено на культурно-мистецькій інтерпретації ролей акторів П. Поспієвої, В. Тисяка, Л. Рейнаровича, Я. Геляса та інших, гармонійному поєднанні як музичних, так і акторських сил виконавців.

24. Кудрик Б. “Циганський барон” на галицькій сцені (Львів, 19 жовтня) / Борис Кудрик // Львівські вісті. – 1941. – 19/20 жовтня, чис. 62, рік I. – С. 4.

Подано історію написання твору Й. Штрауса. Згадано постановки “Циганського барона” Театром товариства “Руська Бесіда” під орудою Івана Гриневецького та Івана Біберовича. Відзначено блискучий успіх Штраусівського

архитвору на українській сцені в перекладі лібрето Євгена Олесницького під керуванням диригента Ярослава Барнича. Закцентовано на блискучій грі Антоніни Осиповичевої (роль циганки-ворожки Чіпри).

25. Культурне життя Проскурівщини. Михалпільський район // Львівські вісті. – 1941. – 24 грудня, чис. 118, рік I. – С. 5. – (По містах, містечках і селах України).

Подано огляд діяльності драматичних гуртків Проскурівщини (нині - Хмельниччини), в репертуарі яких – твори українських драматургів. Зокрема, згадано постановку молодим театральним колективом м. Проскурова (нині – м. Хмельницький) п'єси І. Тобілевича “Мартин Боруля”, одноактного водевілю “Кум Мірошник, або Сатана в боці” Дмитра Дмитренка. Коротко повідомляється про вечір мистецької самодіяльності, представлений драматичним гуртком м. Межибожжя (нині – селище міського типу Межибожжя Хмельницької області).

26. Культурно-освітня організація // Львівські вісті. – 1941. – 29 жовтня, чис. 70, рік I. – С. 3. – (З життя краю).

Про плани філії товариства “Просвіта” щодо культурно-освітньої діяльності в Стрию, об'єднання товариств та організацій, зокрема об'єднання окремих драматичних гуртків з метою заснування театру. Також повідомляється про важливість створення хору, духового та симфонічного оркестрів, відкриття читалень і бібліотеки.

27. Л-ан. Театральна вистава / Л-ан // Львівські вісті. – 1941. – 25 листопада, чис. 93, рік I. – С. 3. – (Життя краю).

Про успішну постановку в Журавно місцевим драматичним гуртком вистави “Син Повстанців” Л. Отаманця. Відзначено гру акторів Миколи Ямнича, Софії Демків та Ольги Балити.

28. Лужницький Г. Богдан Лепкий і театр. Жмуток спогадів з приводу вистави історичної драми “Батурина” в Українському Театрі м. Львова / Др. Гр. Лужницький // Львівські вісті. – 1941. – 7/8 вересня, чис. 26, рік I. – С. 5.

Про зустріч і розмову Гр. Лужицького з Б. Лепким. Наголошено на драматичному й сценічному характері діалогів у повістях Б. Лепкого, що чудово годиться для постановки на сцені. Згадано бажання Богдана Лепкого бачити свої повісті на сцені.

29. [Лужницький Г.]. Галицький актор на большевицькій сцені. Театр ім. Лесі Українки існував на папері / Л. Нигрицький // Львівські вісті. – 1941. – 14/15 вересня, чис. 32, рік I. – С. 5.

Про роль галицького актора у суспільстві, діяльність якого мала проходити три влади – австрійську, польську, радянську. Йдеться про вплив політичної обстановки на діяльність театрів у Галичині, зокрема існування лише на папері Українського театру ім. Лесі Українки, який за 22 місяці радянської влади не міг грати на сцені.

30. [Лужницький Г.]. Театр і публіка / Л. Нигрицький // Львівські вісті. – 1941. – 10 жовтня, чис. 54, рік I. – С. 4. – (На театральні теми).

Наголошено на важливості взаємозв'язку між виконавською майстерністю акторів і сприйняттям зображуваного публікою.

31. Лукасевич Я. Український театр ім. І. Франка / Я. Лукасевич // Львівські вісті. – 1941. – 26 листопада, чис. 94, рік I. – С. 3. – (В краю).

Про культурно-мистецьке життя на теренах Галичини, зокрема відкриття 2 листопада 1941 р. в Станіславові (нині – місто Івано-Франківськ) Українського театру ім. І. Франка прем'єрою “Циганка Аза” М. Старицького (режисер – Ф. Ридзевський, помічник режисера – В. Мельник, диригент – Є. Цісик, балетмейстер – Я. Чуперчук, декоратор – О. Дикий). Згадано високий рівень гри акторів, успішні танцювальні композиції, подальшу роботу трупи над “Марусею Богуславою” М. Старицького.

32. М. Т. “Берлінер Люфт-Вінер Блют”. Гостинний виступ німецького ревієвого театру / М. Т. // Львівські вісті. – 1941. – 13 листопада, чис. 83, рік I. – С. 4. – (3 театру).

Описано програму виступу перед львівською громадськістю ревієвого театру, що містила танцювальні, пісенні і вар’єте номери у поєднанні з жартівливими замальовками-скетчами. Особливо відзначено виступи артистки театру і кіно Марії Паудлер.

33. М. Т. [Рецензія] / М. Т. // Львівські вісті. – 1941. – 25 грудня, чис. 119, рік I. – С. 3. – (3 театру).

Подано рецензію на прем’єру Українського театру м. Львова “Ніч під Івана Купала” М. Старицького (режисер – О. Яковлів). Детально проаналізовано доцільність збірних сцен, продуманість хорових номерів, творчу інтерпретацію народних танців. Відзначено сценічні таланти акторів: С. Стадниківни, В. Левицької, Л. Кривицької, Г. Совачевої, Я. Рудакевича, О. Яковліва, Є. Курила та ін.

34. Мет. “Земля” / Мет. // Львівські вісті. – 1941. – 2/3 листопада, чис. 74, рік I. – С. 4. – (3 театру).

Про інтерпретацію низки новел В. Стефаніка на театральній сцені Львова (режисер – В. Блавацький). Проаналізовано постановки шістьох новел письменника – “Земля”, “Сини”, “Марія”, “Злодій”, “Побожна”, “Морітурі”. Особливу увагу зосереджено на живих діалогах з елементами “сценічності”, влучних візуальних ефектах, декоративному оформленні сцени. Відзначено майстерне виконання ролей акторами В. Блавацьким, Н. Лужницькою, Б. Паздрієм, Л. Сердюковою, С. Крижанівським та ін.

35. Мет. “Мужчина з минулим” / Мет. // Львівські вісті. – 1941. – 7 жовтня, чис. 51, рік I. – С. 3. – (3 театру).

Охарактеризовано прем’єру комедії на 3 дії “Мужчина з минулим” Ф. Арнольда та Е. Баха (постановник – Б. Паздрій, мистецький керівник – В. Блавацький), що відбулась 4 жовтня 1941 р. у Львівському Оперному Театрі. Описано позитивні враження від вистави. Відзначено артистичну гру акторів В. Блавацького, Б. Паздрія, С. Стадниківни, Г. Совачевої, Л. Кривицької, Н. Лужницької та ін.

36. Мет. [Рецензія] / Мет. // Львівські вісті. – 1941. – 9 вересня, чис. 27, рік I. – С. 3. – (3 театру).

Проаналізовано постановку історичної трагедії Б. Лепкого “Батурина” (сценічна обробка – Л. Лісевича, режисер-постановник і мистецький керівник – В. Блавацький). Подано схвальні відгуки про майстерне втілення задуми режисера, відзначено мистецьку вартість збірних сцен, визнано добрі креації й професійне виконання ролей акторами, як Б. Паздрія (в ролі Носа), Й. Стадника (в ролі Меншикова), Я. Геляса (в ролі Кенігзена), В. Королика (у ролі Чечеля), В. Левицької

(у ролі Мотрі), Є. Курила (у ролі Мазепи) та інших. Відзначено артистичне оформлення сцени, вишуканість костюмів. Наголошено на актуальності вистави, її вагомому місці в репертуарі українського театру.

37. Мет. Циганський барон. Оперета на 3 дії / Мет. // Львівські вісті. – 1941. – 16 жовтня, чис. 59, рік I. – С. 3. – (3 театру).

Про успішну постановку однієї з найвідоміших оперет Й. Штрауса “Циганський барон” на сцені Львівського Оперного Театру (постановник – Й. Стадник, диригент – Я. Барнич, хормейстер – Н. Горницький). Детально проаналізовано гру акторів Л. Черних, Є. Поспієвої, Й. Полякова, І. Рубчака, Б. Паздрія, Я. Геляса, О. Бенцаль-Карп’як та ін. Особливу увагу приділено гармонійному і ритмічному багатству мелодії, мистецькому виконанню декорацій, хореографічним композиціям балету. Відзначено загальну атмосферу в залі.

38. Мистецька хроніка // Львівські вісті. – 1941. – 6 листопада, чис. 77, рік I. – С. 3.

Про творчу діяльність мистецьких колективів Києва, зокрема акторів Київської опери, Київського районного театру і його постановку “Невольник” за Т. Шевченком (режисер – Сябро). Коротко розкрито питання присвоєння імені видатного українського актора Миколи Садовського драматичному театру у Києві. Йдеться про започаткування діяльності Київського українського музично-драматичного театру імені Затиркевич-Карпинської (художній керівник – Ю. Григоренко). Згадано також працю інших мистецьких інституцій.

39. Мистецьке життя // Львівські вісті. – 1941. – 28 листопада, чис. 96, рік I. – С. 3. – (Над хвилями Бистриці. З організаційного життя Станіслава і Станіславівщини).

Про відновлення діяльності українського театру у Станіславі (нині – Івано-Франківськ), що продовжив традиції театру ім. І. Тобілевича. Розглянуто склад трупи, адміністративний персонал театру (директор – І. Козуляк, балетмейстер – Я. Чуперчук), наявність симфонічного оркестру. Коротко перелічено репертуарні постановки: “Циганка Аза” М. Старицького, “Ой, не ходи, Грицю” М. Старицького, “Наталка Полтавка” І. Котляревського, “Ой Морозе Морозенку” Г. Лужницького, “Запорожець за Дунаєм” С. Гулака-Артемівського, що приваблювали глядачів різного віку і смаків.

40. Міський театр ім. Т. Шевченка // Львівські вісті. – 1941. – 27 листопада, чис. 95, рік I. – С. 5. – (По містах, містечках і селах України) (У Кам’яниці на Поділлі та Кам’янець-Польській окрузі).

Про організацію й активну діяльність Міського театру ім. Т. Шевченка у Кам’яниці-Подільському, що запропонував шанувальникам театрального мистецтва до перегляду розмаїтий спектр вистав: “Наталка Полтавка” І. Котляревського, “Запорожець за Дунаєм” С. Гулака-Артемівського, “Безталанна” та “Мартин Боруля” І. Карпенка-Карого, “Невольник” і “Пошились у дурні” М. Кропивницького та ін. Наголошено на рекордній для цього часу кількості глядачів, що відвідали театр.

41. Нова п’еса // Львівські вісті. – 1941. – 4 грудня, чис. 101, рік I. – С. 5. – (По містах, містечках і селах України).

Про постановку п’еси “Незнані” О. Пащенко-Шульмінської аматорським гуртком, створеним з числа професорів української гімназії та інших установ у Дубні.

42. Нова сцена у Львові // Львівські вісті. – 1941. – 30 жовтня, чис. 71, рік I. – С. 7.

Згадано історію становлення театру Скарбка у Львові (нині – приміщення Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької), надання у користування окремих його залів для мистецьких виставок (1842–1902), тимчасового місцезнаходження філармонії (з 1923 р.), а потім – кінотеатру. Повідомляється також про облаштування в цьому приміщенні нової сцени для Українського Драматичного Театру ім. Лесі Українки (1939–1941).

43. ОМЕГА. Театральне життя / ОМЕГА // Львівські вісті. – 1941. – 9 / 10 серпня, чис. 1, рік I. – С. 2.

Про відновлення діяльності під час війни Українського театру у Львові (заступник директора, головний режисер – В. Блавацький). Згадано репертуарні постановки колективу: оперу на 3 дії “Запорожець за Дунаєм” С. Гулака-Артемівського (інструментація – С. Людкевича, постановка – Й. Стадника, музичний керівник – Л. Туркевич, хореографія – О. Суховерська), народну драму в 5 діях “Ой, не ходи, Грицю, та на вечорниці” М. Старицького (інструментація – Л. Туркевич, постановка – Й. Стадника, хореографія – Є. Вігілева) і побутово-історичну драму на 5 дії “Маруся Богуславка” М. Старицького (постановка – В. Блавацького, диригент – Н. Горницький, оформлення сцени – М. Чуйко).

44. Пастернакова М. “Балетний вечір” в Українському Театрі / М. Пастернакова // Львівські вісті. – 1941. – 19 листопада, чис. 88, рік I. – С. 3. – (З театру).

Про створення в Українському Театрі м. Львова трупи класичного балету, її постановку 17 листопада 1941 р. “Балетний вечір”, що складалася з двох хореографічних картин: “Сільського кохання” на музику К. Данькевича в інсценізації Є. Вігілева та “Мрій старого композитора” на музику Й. Штрауса в монтажі Я. Барнича й інсценізації Є. Вігілева. Відзначено віртуозність класичної техніки танцівників О. Заклинської, О. Нижанковської, І. Соколовської-Комаринської. Йдеться про гармонійну цілісність у постановці костюмів, декорацій, музичного супроводу.

45. Перша вистава в Стрию // Львівські вісті. – 1941. – 18 вересня, чис. 35, рік I. – С. 5. – (З життя Стрийщини).

Про постановку після 22-місячної перерви місцевим драмгуртком комедії “Трьох хлопців до вибору” Мартиновича, що відбулася 24 серпня 1941 р. у стрийському “Народному Домі”. Відзначено професійну гру акторів. Висловлено пропозицію відповідальніше відноситися до добору репертуару.

46. Повітовий Інститут Народної Творчості // Львівські вісті. – 1941. – 24 жовтня, чис. 66, рік I. – С. 3. – (Нове життя у Рогатинщині).

Про започаткування філією “Просвіти” при Повітовому Інституті Народної Творчості відділів драматичного (проф. М. Вацук), хорового (В. Кривоус), музичного мистецтва (проф. В. Барнич), хореографії і ритміки (К. Стрийська), фольклору (А. Ратичева) задля розвитку народної творчості в повіті.

47. Праця Українського театру // Львівські вісті. – 1941. – 25 жовтня, чис. 67, рік I. – С. 3. – (З життя краю).

Про діяльність у Стрию Українського Районового Театру під керівництвом Миколи Кавки. Йдеться про успішну постановку 19 і 20 жовтня 1941 р. комедії “Княгиня Капучідзе” А. Моллера в перекладі [В.?.] Гаєвського.

48. Просвітня праця в Красній // Львівські вісті. – 1941. – 2 грудня, чис. 99, рік I. – С. 3. – (Життя краю).

Про створення при читальні Товариства “Просвіта” у Зборові двох гуртків: самоосвітнього і драматичного. Коротко згадано постановку драматичного гуртка “Дума про Нечая” Г. Лужницького і роботу над новою виставою “Сватання на Гончарівці” Г. Квітки-Основ’яненка.

49. Просвітня діяльність // Львівські вісті. – 1941. – 21 листопада, чис. 90, рік I. – С. 3. – (Життя краю).

Про активізацію діяльності в Нових Стрільських філіалі Товариства “Просвіта”, зокрема організацію низки заходів, як “Вечір народної пісні та живого слова”, “Мім листопадових роковин”. Особливо відзначено успішну інсценізацію твору Романа Купчинського “Великий День” місцевим театральним гуртком, зразкову гру його акторів, оригінальність костюмів.

50. Свято “Просвіти” // Львівські вісті. – 1941. – 23 грудня, чис. 117, рік I. – С. 3. – (3 театральній залі).

Про урочистості у Львівському оперному Театрі з нагоди Днів культури, присвячених 73-м роковинам товариства “Просвіта”. Розглянуто низку заходів, серед яких – інсценізація артистами Українського Театру міста Львова (режисер – В. Блавацький) народного обряду: “Купальська справа” за М. Старицьким в музичному оформленні Б. Кудрика. Відзначено також вдале виконання балетом українських народних танків.

51. Серед садів і піль сонячної Вінничини. Театральне і мистецьке життя // Львівські вісті. – 1941. – 16/17 листопада, чис. 86, рік I. – С. 4. – (По містах і селах Наддніпрянської України).

Про культурно-мистецькі заходи Українського Міського Театру у Вінниці, а саме: вистави “Запорожець за Дунаєм” С. Гулака-Артемівського, “Сватання на Гончарівці” Г. Квітки-Основ’яненка, “Наталка Полтавка” І. Котляревського, “Ой не ходи Грицю” М. Старицького, балетні виступи, концерти тощо.

52. [Сливка Р.?.] Вечір джазової пісні / Р. С. // Львівські вісті. – 1941. – 2 вересня, чис. 21, рік I. – С. 3. – (Театр малих форм).

Про заснування при Краєвому Інституті Народної Творчості “Театру Малих Форм”, що започаткував свою діяльність 29 серпня 1941 р. вечором джазової пісні. Йдеться про програму вечора, зокрема виступи українських ревелерсів, жіночого квартету “Богема” (керівник – д-р В. Балтарович) та чоловічого квартету (В. Листопад, О. Хлебич, О. Курочка, М. Лозинський) під керуванням О. Курочки. Згадано також виступ артиста І. Романовського, який виконав низку народних жартівливих пісень.

53. Сливка Р. Виступи театру “Варіете” / Роман Сливка // Львівські вісті. – 1941. – 21 жовтня, чис. 63, рік I. – С. 5. – (3 театру).

Про заснування при Краєвому Концертному Бюро у Львові театру “Варіете”. Йдеться про першу виставу, що складалася з балетних виступів, солоспіву, номерів квартету ревелерсів О. Курочка, виступу пари ексцентриків. Відзначено гру акторів, які намагалися зацікавити публіку. Розглянуто проблеми із зовнішнім

оформленням сцени, не пристосованої до виступів. Згадано графік вистав у театрі “Варієте”.

54. Сливка Р. Мало, але добре. Ревія театру “Варієте” / Роман Сливка // Львівські вісті. – 1941. – 6 грудня, чис. 103, рік I. – С. 3. – (3 театру).

Розглянуто питання мистецького вдосконалення програм театру “Варієте” (режисер ревії – актор Б. Паздрій, літературний керівник – Г. Лужницький) у Львові, зокрема, виступи ревелерсів О. Курочка, дуету Т. Бурке і Вандалі, балету під проводом Фалішевського, що здобули визнання львівської публіки, а також молодих виконавців: М. Степової, С. Крижанівського, В. Королика, О. Бенцаль-Карп’як, Б. Паздрія. Описано позитивні враження від заходу.

55. Сливка Р. Новий виступ у “Варієте” / Роман Сливка // Львівські вісті. – 1941. – 1 листопада, чис. 73, рік I. – С. 3. – (3 театру).

Про театр “Варієте”, створений при Краєвому Інституті Народної Творчості, його репрезентацію нової програми. Відзначено балетні виступи виконавців, а саме, балетного терцету Козярських, пари Бурке–Вандалі, Королевої та ін.

56. [Сливка Р.]. Прем’єра “Варієте” / Р. Сл. // Львівські вісті. – 1941. – 18 листопада, чис. 87, рік I. – С. 3. – (3 театру).

Описано враження від прем’єри ревієвого театру “Варієте”. Зацентовано на оригінальності танцю “Жінка на диску” у виконанні Вандалі за участі Т. Бурке і квартету ревелерсів.

57. Сливка Р. “Скупар” / Роман Сливка // Львівські вісті. – 1941. – 31 жовтня, чис. 72, рік I. – С. 3. – (3 театру).

Проаналізовано постановку Українського Театру у Львові комедії “Скупар” Ж. Б. Мольєра. Особливу увагу приділено майстерній грі Йосипа Стадника в головній ролі Гарпагона, а також його партнерів по сцені: Стефанії Стадниківни (в ролі Елізи), Лесі Кривицької (в ролі Фрозини), Івана Гірняка (в ролі Жака).

58. Сливка Р. “Циганський барон” : Оперета на 3 дії Штравса (змінена обсада) / Р. Сливка // Львівські вісті. – 1941. – 17 жовтня, чис. 60, рік I. – С. 3. – (3 театру).

Про другу виставу відомої шекспірівської оперети “Циганський барон” (постановник – Й. Стадник, диригент – Я. Барнич, хормейстер – Н. Горницький) на сцені Львівського Оперного Театру, що мала не менший успіх, аніж її прем’єра. Йдеться про незначні зміни в акторському складі. Відзначено успішне голосове виконання партій артистів О. Кальченко (в ролі Сафі) та Л. Сobotівни (в ролі Арсени).

59. [Тарнавський О.]. Нова програма “Варієте” / (от.) // Львівські вісті. – 1941. – 23 грудня, чис. 117, рік I. – С. 3. – (3 театральної залі).

Про потребу театру легкого жанру, що даруватиме глядачам яскраві враження й естетичну насолоду. Розглянуто програму театру “Варієте”, наголошено на необхідності її оновлення. Відзначено виступи Л. Німцівної, О. Голицинської, ревелерсів під керівництвом О. Курочки і танцювальної пари Бурке–Вандалі.

60. Театр ім. Затиркевич-Карпинської у Києві // Львівські вісті. – 1941. – 4 грудня, чис. 101, рік I. – С. 5. – (По містах, містечках і селах України).

Про діяльність новоствореного театру, синтетичність його репертуару, зокрема включення п’єс західноєвропейської класики, а також п’єс, що

репрезентують старий український побутовий театр. Згадано постановки “Про що тирса шелестіла” С. Черкасенка, “Сорочинський ярмарок” М. Старицького, “Запорожець за Дунаєм” С. Гулака-Артемовського, “Наталка Полтавка” І. Котляревського, представлені киянам за півтора місяці існування театру.

61. “Театр розваг” // Львівські вісті. – 1941. – 6 листопада, чис. 77, рік I. – С. 3.

Про започаткування у Києві “Театру розваг”. Коротко розглянуто першу програму мюзик-холу. Йдеться про організацію й виступ джаз-оркестру, а також виступ державного українського лялькового театру.

62. тп. Зарядження про відвідування театру / тп. // Львівські вісті. – 1941. – 28 листопада, чис. 96, рік I. – С. 3.

Подано розклад відвідування театру у Львові для німців і українців.

63. (тп). Український театр для дітей та молоді у Львові / (тп) // Львівські вісті. – 1941. – 31 грудня / 1 січня, чис. 124, рік I. – С. 7.

Про значення театру у вихованні дітей та школярів. Згадано мистецькі та освітньо-виховні заходи Краєвого Інституту Української Народної Творчості у Львові, який за сприяння Театру для дітей та молоді організував вистави до Святого Миколая. Йдеться про формування складу театру, його репертуар, співпрацю молодих акторів з досвідченими митцями, перспективи подальшого розвитку й продуктивної праці.

64. Український балет // Львівські вісті. – 1941. – 26/27 жовтня, чис. 68, рік I. – С. 6. – (В краю).

Про виступ 12 жовтня 1941 р. в Коломії Українського Театру ім. Івана Франка зі Станіслава (нині – Івано-Франківськ) з балетною виставою українських танків (керівник – Іван Когутяк). Відзначено виступи окремих виконавців, особливо виступ Ярослава Чуперчука, який виконав інсценізації “Гонта в Умані” та “Пастушок”. Згадано також виконання гуцульських коломийок.

65. Український балет // Львівські вісті. – 1941. – 11 листопада, чис. 81, рік I. – С. 3. – (З життя краю).

Про завдання молодого українського балету, створеного при Театрі ім. Івана Франка у Станіславі (нині – Івано-Франківськ), його виступ з новою програмою (балетмейстер – Ярослав Чуперчук), що містила 20 народних і гуцульських танців, інсценізацій та хореографічних картин.

66. Український Окружний Театр // Львівські вісті. – 1941. – 3 жовтня, чис. 48, рік I. – С. 5. – (Вісті з краю).

Про заснування Українського Окружного Театру в Коломії (директор – Іван Когутяк). Йдеться про підготовку до показу циклу історичних п’єс, першими серед яких заплановано вистави “Маруся Богуславка” М. Старицького і “Батурич” Б. Лепкого.

67. Український театр ім. Лисенка // Львівські вісті. – 1941. – 28 жовтня, чис. 69, рік I. – С. 3. – (З життя краю).

Про драматичний гурток, створений при Музичному Товаристві ім. Лисенка, його успішну постановку “Наталка Полтавка” І. Котляревського, що відбулася 18 жовтня 1941 р. в Самборі.

68. Український театр у Житомирі // Львівські вісті. – 1941. – 28/29 вересня, чис. 44, рік I. – С. 4. – (В Україні сходить сонце волі).

Про показ у Житомирському “Українському Слові” вистав “Запорожець за Дунаєм” С. Гулака-Артемівського, “Наталка Полтавка” І. Котляревського, “Ой не ходи, Грицю, та на вечорниці” М. Старицького (постановник – І. Клепаченко).

69. У 73-ті роковини “Просвіти” // Львівські вісті. – 1941. – 20 грудня, чис. 115, рік I. – С. 3.

Про заходи, що відбулися 21 грудня 1941 р. у Львівському Оперному Театрі з нагоди Дня культури, приуроченого 73-м роковинам товариства “Просвіта”. Подано огляд програми, у другій частині якої розглянуто виставу “Купальська справа” за М. Старицьким в музичному оформленні Б. Кудрика (режисер – В. Блавацький).

70. Японський народний театр // Львівські вісті. – 1941. – 18 грудня, чис. 113, рік I. – С. 5. – (Літературно-мистецькі вісті).

Про багатосотрічну історію японського театру “Кабукі”, актуальність його постановок, у яких відтворюється жива традиція народу через розмаїті стилізовані картини, віртуозне виконання акторами ролей. Коротко окреслено специфіку японського сценічного мистецтва, що вимагає особливого опанування рухів і характеристичних форм вислову. Йдеться про формування акторських династій, що відтворюють певні стилі японського народного театру.

71. (–). Величний храм театрального мистецтва. 100-а вистава Українського Львівського Театру / (–) // Львівські вісті. – 1941. – 10 грудня, чис. 106, рік I. – С. 3.

Про відновлення діяльності у Львові драматичного театру ім. Лесі Українки, перейменованого на “Український Театр міста Львова”. Згадано виставу “Запорожець за Дунаєм” С. Гулака-Артемівського (постановник – Й. Стадник), прем'єра якої відбулася 19 липня 1941 р. Йдеться про 12 п'єс, поставлених на сцені львівського театру 99 разів упродовж 19 липня – 30 вересня 1941 р., та соту постановку “Мадам Батерфляй” Дж. Пуччіні, що продемонструвала високий професійний рівень театру.

72. (–). [Рецензія] / (–) // Львівські вісті. – 1941. – 26 грудня, чис. 120, рік I. – С. 3. – (З театру).

Проаналізовано постановку “Ніч під Івана Купала” М. Старицького (режисер – О. Яковлів). Відзначено артистизм і високий рівень мистецької гри акторів другого складу Українського театру м. Львова: М. Степової, І. Лісенка, О. Горницької, Б. Копестинської, О. Бенцаль-Карп'як, В. Шашаровського та ін. Закцентовано на вдало підібраному народному одязі, мальовничих декораціях, відзначено естетичність хорових і танцювальних номерів.

(Продовження в наступному номері)